

Managementul perioperator al copiilor cu malformații cardiace congenitale

Dr. Sorin Pașcanu

Incidenta

- 20% din malformatiile congenitale sunt MCC
- 7 – 10 la 1000 de nasteri
- 2016 in Romania = 190.000 nasteri
  - 1300 – 1900 copii nascuti cu MCC
- Acesti copii au o sansa egala sau mai mare de a avea nevoie de o interventie chirurgicala

Clasificare fiziopatologica

1. Debit pulmonar crescut
2. Debit pulmonar scăzut
3. Obstructive (fără şunt)

Clasificare fiziopatologica

1. Debit pulmonar crescut
2. Debit pulmonar scazut
3. Obstructive (fara şunt)

Urgente neonatale

Manifestare acuta a insuficientei circulatorii (șoc)

- La naștere
  - Cianoză severă
  - MCC obstructive
- În prima săptămână de viață
  - MCC ductal dependente
- Mai târziu (durată variabilă)
  - MCC cu insuficiență cardiacă congestivă

Debit cardiac

Rolul sistemului circulator este de a asigura DC, respectiv de a satisface cererea de oxigen a tesuturilor

$$DO_2 = CO \times Hgb \times SaO_2$$

$$CO = SV \times HR$$

Miocard imatur

- Procent mai mare de tesut conjunctiv (necontractil)
- Dependenta de Ca ionizat plasmatic

Volum bataie “fix”

Necesar energetic mai mare

Dominanta parasimpatica

Lactat / glucoza ca sursa de energie (nu acizi grasi)

Diferente fata de adult

Consecinte:

- DC dependent de frecventa
- Rezerva scazuta
- Raspuns redus la inotropice

Tratament:

- Bolus de lichide (0,9% NaCl sau Ringer)
  - 15-20 ml/kg (soc hipovolemic)
  - 5-10 ml/kg (soc cardiogenic)
- Vasoconstrictor (si/sau inotropic)
  - Noradrenalina
  - Adrenalina
  - Dopamina

Valori normale

Virsta	Greutate (kg)	TAs (mmHg)	Frecv. card.	Respiratii
nn	3,5 – 4,5	60 – 100	110-170	25-60
3 -6 luni	6 - 8	65 – 115	105-165	25-55
1 - 4 ani	10 - 15	70 – 120	85-150	20-40
6 – 10 ani	20 – 30	80 – 130	70-125	15-35
Adult	70	95 – 140	60-100	10-20

Anestezia la copilul cu MCC

1. MCC necorectata
2. MCC corectata
3. MCC partial corectata sau paliatie

MCC necorectata sau paliata = insuficienta cardiaca

- compensate
- decompensate

Urgenta? – cât din decompensare se datoreaza MCC și cât afecțiunii acute?

Echilibru

- Acesti pacienti se afla in **echilibru** hemodinamic (nefiziologic?)
  - Cheia ingrijirii = pastrarea acestui echilibru
1. Intelegerea anatomiei
  2. Intelegerea fiziologiei
  3. Evaluarea consecintelor
    - Tratamentelor
    - Manevrelor
    - Situatiilor
  4. **Preventie** (nu tratament)

Clasificare fiziopatologica

1. Debit pulmonar crescut
2. Debit pulmonar scăzut
3. Obstructive (fără şunt)

Debit pulmonar crescut

Cele mai frecvente (50%)

- comunicare intre partea sistemica si cea pulmonara a circulatiei
- șuntul urmeaza gradientul de presiune
  - directie
  - volum
- $SVR > PVR$ si ca atare șuntul este S – D
- Qp/Qs supraunitar
- sediul si dimensiunea comunicarii determinanta

Debit pulmonar crescut

- DSA
- DSV
- CAVC
- CAP
- TAC
- fenestratie Ao-Pulm

Debit pulmonar crescut

- comunicare la niv. atrial
  - supraincercare de volum a cavitatilor dr., a circ. pulm. si a cavitatilor stg
- comunicare la niv. vaselor mari
  - hiperaflux pulmonar - supraincercare de volum a cavitatilor stg
  - VS se dilata – insuficienta cardiaca congestiva
  - scade tensiunea arteriala diastolica – hipoperfuzie coronara
- comunicare la niv. ventricular
  - supraincercare de presiune si volum a cavitatilor dr. si a circ. pulm.
  - supraincercare de presiune a circ. pulmonare – cresterea RVP (! Eisenmenger !)

Debit pulmonar crescut

Consideratii anestetice:

- evitati cresterea SVR si/sau scaderea PVR
- evitati hiper-hidratarea
- evitati bradicardia
- evitati depresia miocardica (inotrop -)

- ventilatia cu presiune pozitiva / PEEP = benefice (?!)
- normo / hipercapnie
- FiO_2 redus

Debit pulmonar scăzut

- Comunicare între cele 2 circulații + obstructive în circulația pulmonară
- șuntul urmează gradientul de presiune
  - direcție
  - volum
- presiunea din cavitățile dr. > stg. și ca atare șuntul este D – S
- Q_p/Q_s subunitar
- raportul SVR/PVR relativ neimportant – există o leziune (stenoza sau atrezie) determinant
- caracteristică comună: desaturarea sistemică
- **cianoza**
  - Hipoxie cronică
  - > 2,5 g% de-oxihemoglobină

Debit pulmonar scăzut

- Stenoza pulmonara + DSV (Fallot)
- Atrezia pulmonara
- Atrezie tricuspida
- Boala Ebstein
- Ventricul unic + stenoza pulmonara

Consideratii anestetice:

- evitati scaderea SVR (manipularea PVR e inutila)
- evitati hipovolemia
- evitati bradicardia
- evitati ventilatia cu presiune pozitiva / PEEP mare

- stenoza importanta / critica – debit cardiac scazut
- fara şunt - Q_p/Q_s unitar
- postsarcina mult crescuta → hipertrofie concentrica – dilatare → decompensare
- debitul cardiac este determinat de abilitatea cordului de a ejecta printr-o stenoza fixa

1. Stenoza pulmonara
2. Stenoza aortica
3. Coarctatia de aorta

Consideratii anestetice:

- evitati bradicardia !
- evitati hipovolemia
- evitati anemia
- evitati hipotensiunea
- evitati inotrop pozitivele

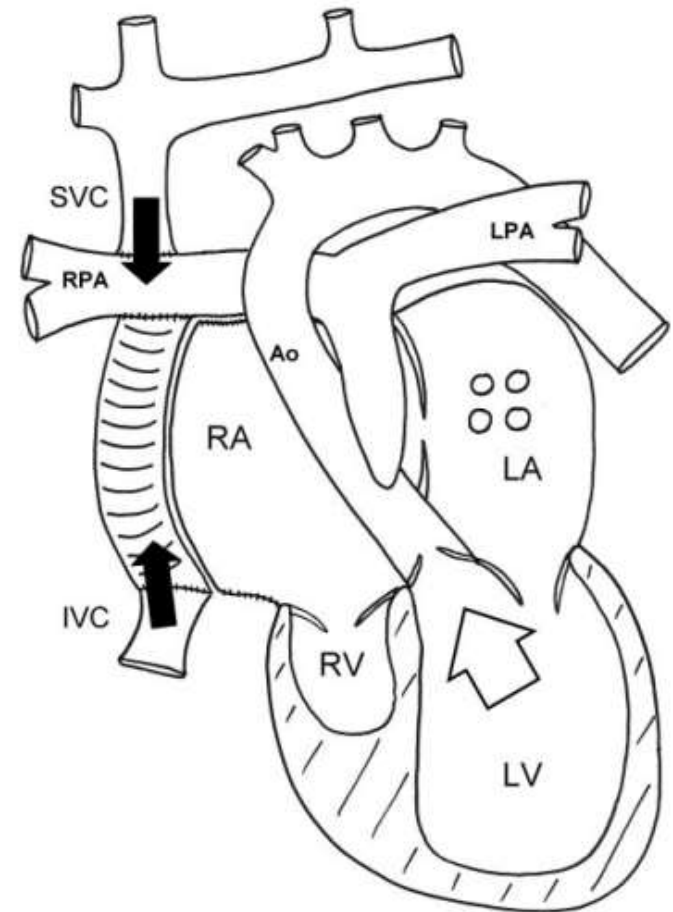
Ventricul unic

Circulatie de tip Fontan

Returul venos -> AP

Fara pompa in circulatia pulmonara

Trebuie stadializata

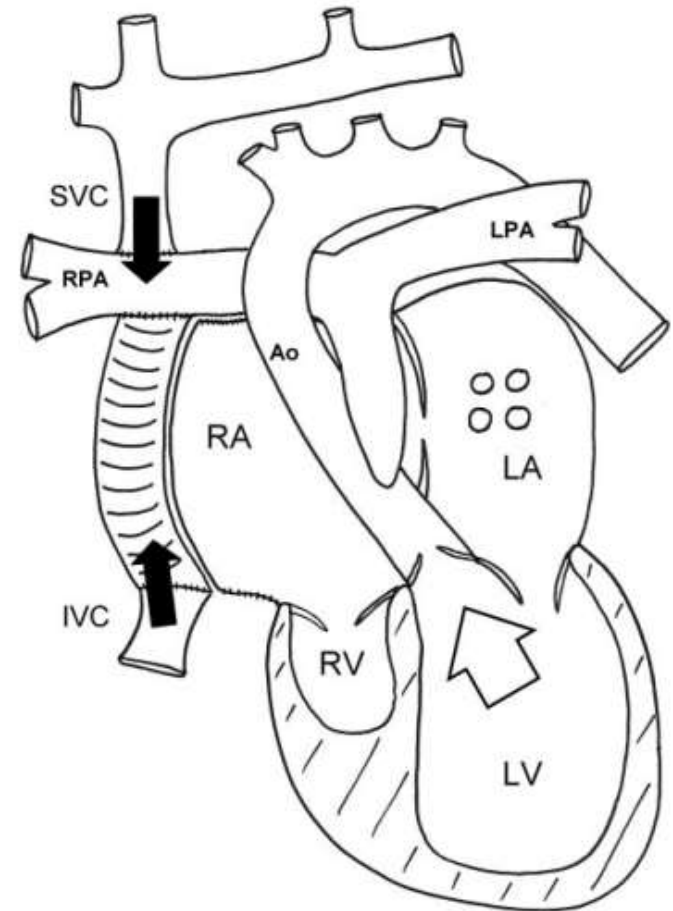
Faza 1 – 4-6 luni

Glenn = hemi Fontan = PCPC

Sunt bidirectional VCS – AP

Reduce mixingul

Reduce incarcarea ventriculara

Faza 2 – 2-4 ani

Fontan

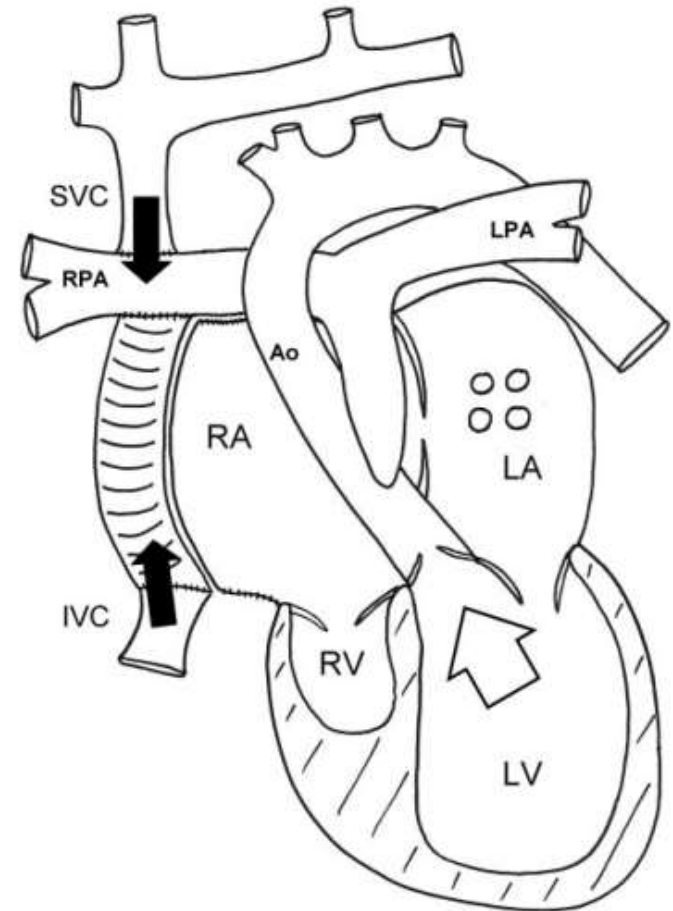
VCS -> AP

Circulatii separate complet, saturatii normale

Un singur ventricul, 2 circulatii in serie

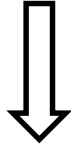
Volum bataie normal, energie mai multa (pentru a trece prin ambele circulatii)

Orice obstructie poate compromite circulatia

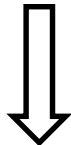

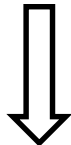
Vene sistemice

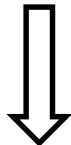
Artera pulmonara

Vene pulmonare

Atriu

Ventricul

Anastomoza obstructiva

Stenoza ramurilor
RVP mari
Flux arterial competitiv

Obstructia venelor pulmonare

Stenoza / insuficienta valvei AV
Disincronism AV
Ventricul non-compliant

Ventricul unic

Consideratii anestetice:

- evitati hipovolemia
- evitati depresia miocardica
- evitati anemia
- evitati cresterea SVR si mai ales a PVR
- evitati hiperventilatia (Fontan)

Preanestezie

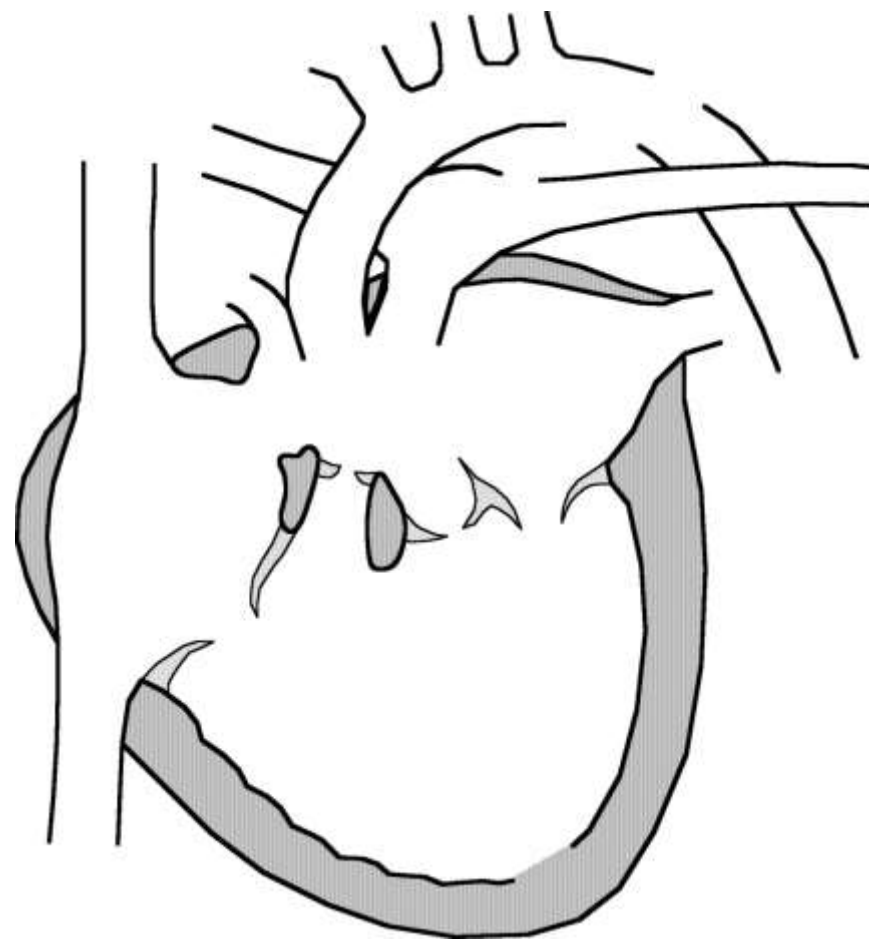
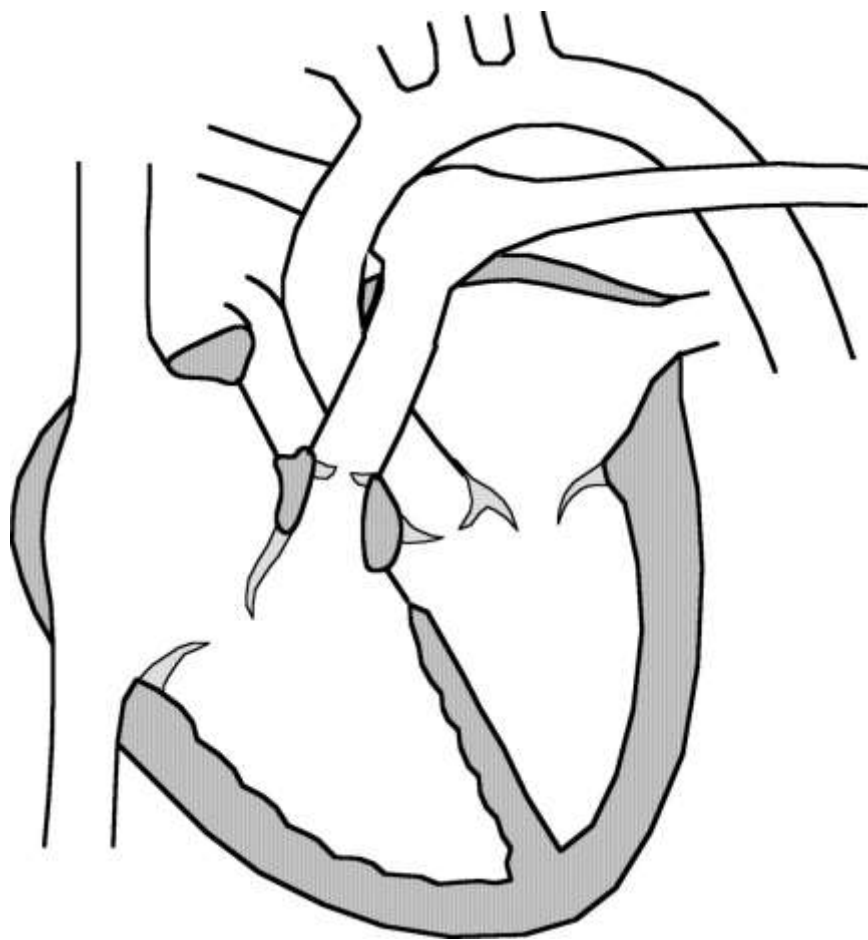
- anamneza, consult
  - semne de infectie/inflamatie recenta (curge nasul, tuse, wheezing, PCR, LDH)
  - semne de insuf. card. – retard ponderal, oboseala la alimentatie, transpiratii, tahipnee, tahicardie, agitatie, hepatomegalie
  - cianoza si factori declansatori – febra, agitatie, durere
  - capital venos – periferic si central

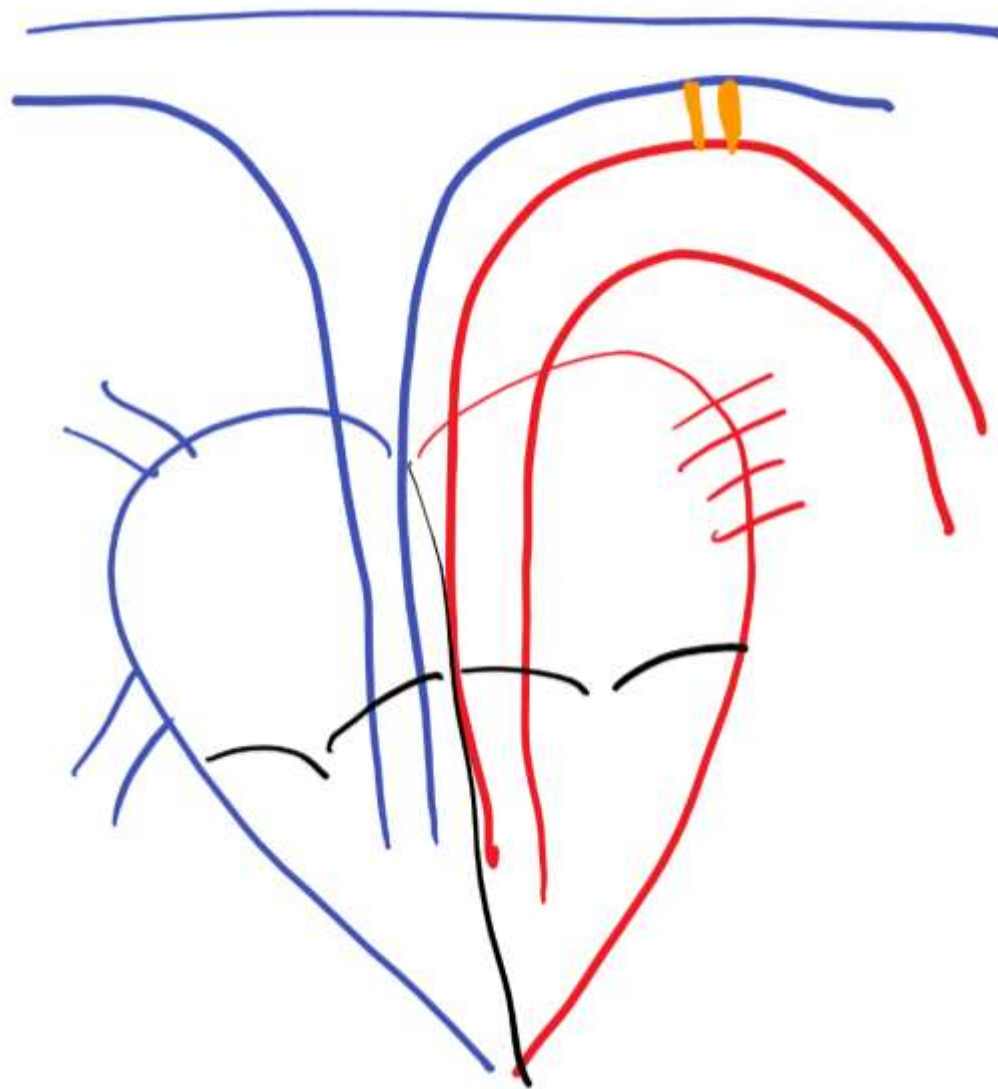
Preanestezie

- analize
  - HLG, ionograma
  - LDH, PCR
  - uree, creatinine, acid uric
  - GOT, GPT, GGT
  - coagulare ?!?
  - Rx thoracic, ECG
  - exsudat faringian, nazal
- documentatie
  - Eco, CT, RMN, cateterism cardiac

Preanestezie

- Evaluarea completa a leziunilor
- Stabilirea fluxurilor sanguine
- Stabilirea impactului
- Elaborarea unui plan
- Imaginarea unor scenarii
- Consultati un specialist

Premedicatie

- scade stressul, consumul de oxigen
- scade necesarul de anestezie la inductie
- permite o tranzitie mai lenta
- imbunatateste “karma” 😊

- Diazepam (Desitin) i.r.
  - 5 mg (< 5 kg)
  - 10 mg (5 – 10 kg)
- Midazolam p.o.
  - 0,25 – 0,75 mg / kg

NPO limitat la maxim !

Premedicatie

NPO limitat la maxim !

- 2 h pentru lichide clare
- 4 h pentru lapte
- 8 h pentru solide

Daca e instabil -> hidratare i.v.

Anestezia

- leeent...
- Sevofluran
- atmosfera calma
- evitati hipotermia
- monitorizarea: in functie de pacient si de interventie!
  - SpO₂
  - ECG
  - TA – invaziva
  - PVC ?
  - temperatura
  - NIRS
  - debit urinar

PostOP

- debit cardiac
  - NIRS
  - lactat
  - SvO₂
  - temperature
  - debit urinar
  - curba TA, curba SpO₂

Ventilatia mecanica – efecte diferite asupra cordului dr. si stg.

DREAPTA

- scade intorcerea venoasa
- scade pre-sarcina
- creste RVP

STANGA

- scade presiunea transmurala – scade post-sarcina VS
- creste SV

- trebuie tinut cont de interdependenta celor 2 ventriculi

PostOP

Factori care cresc VO_2

- febra
- durerea
- anxietatea

Factori care scad DO_2

- anemia
- aritmiile
- pneumopatii

Concluzii

Preventie – nu tratament

Evaluare -> plan -> scenarii

Daca nu poti creste oferta, scade consumul

Corectii cu pasi mici – re-evaluare

Multumesc

